

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Investování do vybraných cenných papírů

Lucie Fligrová

**Bakalářská práce
2015**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Fligrová**
Osobní číslo: **E12275**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Investování do vybraných cenných papírů**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce bude investování do vybraných cenných papírů včetně určení přínosů pro investory.

Osnova:

- Charakteristika vybraných cenných papírů.
- Investování do vybraných titulů akcií.
- Určení přínosů pro investory.
- Formulace závěrů.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

PAVLÁT, V. Globální finanční trhy. 1. vyd. Praha: EUPRESS, 2013, 216 s. ISBN 978-80-7408-076-0.

REJNUŠ, O. Finanční trhy. 3., rozš. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2011, 689 s. ISBN 978-80-7418-128-3.

SIEGEL, J. Investice do akcií: běh na dlouhou trať. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 296 s. ISBN 978-80-247-3860-4.

ŠTÝBR, D. a kol. Začínáme investovat a obchodovat na kapitálových trzích. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 160 s. ISBN 978-80-247-3648-8.

VESELÁ, J. Investování na kapitálových trzích. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 792 s. ISBN 978-80-7357-647-9.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Josef Novotný, Ph.D.

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **29. září 2014**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2015**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 29. září 2014

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2015

Lucie Fligrová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Josefu Novotnému, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Také bych ráda poděkovala své rodině, která mě po celou dobu studia podporovala.

ANOTACE

Cílem této bakalářské práce bylo investování do vybraných cenných papírů včetně určení přínosů pro investory. Byly vybrány akcie společností bez nároku na dividendu obchodovaných na Burze cenných papírů Praha. Byla provedena komparace zvolených údajů těchto společností na BCPP jako např. zahajovací cena, zahájení obchodování, forma cenného papíru nebo podoba cenného papíru. Závěr se věnuje modelovému příkladu investování a jeho vyhodnocení.

KLÍČOVÁ SLOVA

Cenné papíry, akcie, investice, burza, Burza cenných papírů Praha

TITLE

Investing into selected securities

ANNOTATION

The aim of this bachelor thesis was to invest in some chosen securities and to identify benefits for investors. Some shares without interest for the dividends of the companies on the Prague Stock Exchange have been chosen. There has been drawn a comparison of some chosen particulars of these companies, such as admission price, date of listing, security kind or security form. The conclusion is concerned with a model example of investment and its evaluation.

KEYWORDS

Securities, shares, investment, stock exchange, Prague Stock Exchange

OBSAH

ÚVOD	10
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	11
2 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ROZHODOVÁNÍ INVESTORŮ	15
2.1 VÝNOS INVESTICE.....	16
2.2 RIZIKO INVESTICE	16
2.3 LIKVIDITA INVESTICE.....	16
3 CHARAKTERISTIKA CENNÝCH PAPÍRŮ.....	17
3.1 HISTORIE CENNÝCH PAPÍRŮ	17
3.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA CENNÝCH PAPÍRŮ	18
3.3 DEFINICE CENNÝCH PAPÍRŮ	19
4 INVESTOVÁNÍ NA BURZE CENNÝCH PAPÍRŮ	22
4.1 HISTORIE BURZOVNICTVÍ.....	22
4.2 MOŽNOSTI INVESTOVÁNÍ DO CP V ČR.....	23
4.2.1 <i>Burza cenných papírů Praha, a. s.</i>	23
4.2.2 <i>RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a. s.</i>	25
4.2.3 <i>Burzovní indexy</i>	26
5 INVESTOVÁNÍ DO VYBRANÝCH TITULŮ AKCIÍ	29
5.1 PŘEDSTAVENÍ JEDNOTLIVÝCH SPOLEČNOSTÍ.....	29
5.2 POROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH SPOLEČNOSTÍ NA BCPP.....	34
5.3 MODELOVÝ PŘÍKLAD INVESTOVÁNÍ DO ZKOUMANÝCH AKCIOVÝCH TITULŮ.....	36
6 PŘÍNOSY PRO INVESTORY A VLASTNÍ DOPORUČENÍ.....	43
ZÁVĚR.....	44
POUŽITÁ LITERATURA	45

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Vznik burz cenných papírů během 19. století a na počátku 20. století	22
Tabulka 2: Báze indexu PX ke dni 26. 9. 2014	27
Tabulka 3: Komparace vybraných ukazatelů společností CETV, PLG, STOCK a UNIPETROL na BCPP	35
Tabulka 4: Komparace emisí společností CETV, PLG, STOCK a UNIPETROL na BCPP ...	35
Tabulka 5: Nákup jednotlivých titulů akcií ke dni 2. 6. 2014	38
Tabulka 6: Prodej jednotlivých titulů akcií ke dni 2. 1. 2015	39
Tabulka 7: Výpočet celkového hrubého kapitálového výnosu investora – postup 1	41
Tabulka 8: Výpočet celkového hrubého kapitálového výnosu investora – postup 2	41
Tabulka 9: Výpočet čistého výnosu investora	42

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Struktura finančního trhu	11
Obrázek 2: Kapitálový trh v ČR	12
Obrázek 3: Investiční trojúhelník	15
Obrázek 4: Vývoj objemů obchodů s akciemi na BCPP 1993 - 2013	24
Obrázek 5: Vývoj indexu PX od dubna 1994	26
Obrázek 6: Dividendové výnosy jednotlivých světových burz (2013, v procentech)	28
Obrázek 7: Vývoj kurzu akcií společnosti CETV za posledních 5 let	30
Obrázek 8: Vývoj kurzu akcií společnosti PLG od jejího začátku obchodování na BCPP	31
Obrázek 9: Příjmy společnosti STOCK v závislosti na geografii za rok 2013	32
Obrázek 10: Vývoj kurzu akcií společnosti STOCK od jejího začátku obchodování na BCPP	33
Obrázek 11: Vývoj kurzu akcií společnosti UNIPETROL za posledních 5 let	34
Obrázek 12: Počet akcií jednotlivých společností v portfoliu investora v ks	38
Obrázek 13: Objem peněžních prostředků vložených do jednotlivých společností v CZK	38
Obrázek 14: Porovnání objemů obchodů při nákupu a při prodeji	40
Obrázek 15: Porovnání vah titulů v portfoliu investora při nákupu a při prodeji	40

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

BCPP	Burza cenných papírů Praha, a.s.
CDCP	Centrální depozitář cenných papírů
CEESEG	Central and Eastern Stock Exchange Group
CP	Cenné papíry
CZK	česká koruna
ČR	Česká republika
ISIN	International Securities Identification Number
LEI	Legal Entity Identifier
NOZ	Nový občanský zákoník
RM-S	RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s.
SVYT	System vypořádání obchodů

ÚVOD

Na finančních trzích je možné investovat nejen vlastní finanční prostředky, ale i cizí peněžní prostředky, které se posléze mohou velmi zajímavým způsobem zhodnotit. Zhodnocení finančních prostředků s sebou nese ale i určitou míru rizika, jehož výše závisí hlavně na druhu investičního instrumentu. Obecně je známo, že nejméně rizikové jsou vklady, naopak za nejvíce rizikové jsou považovány akcie a deriváty. Rozhodne-li se investor podstoupit vyšší riziko, může očekávat i vyšší potenciální výnos.

Cílem této bakalářské práce je investování do vybraných cenných papírů se zaměřením na akciové tituly bez nároku na dividendu včetně určení přínosů pro investory. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí, jedná se o část teoretickou a část praktickou.

Teoretická část se zaměřuje na vymezení základních pojmů, které mají za úkol uvést čtenáře do problematiky této práce a mají pomoci pochopit vztahy a souvislosti týkající se oblasti investování do cenných papírů v ČR. Dále jsou zde popsány faktory, které ovlivňují rozhodování investorů, a to riziko, výnos a likvidita. Následující kapitola se věnuje samotné charakteristice cenných papírů. Je zde popsána historie cenných papírů od jejich úplného vzniku, popisuje novou právní úpravu cenných papírů od 1. 1. 2014 a s ní související změny a v neposlední řadě uvádí základní definici cenných papírů. I přestože existuje celá řada cenných papírů, jsou v této práci podrobněji popsány pouze akcie, jelikož se práce zaměřuje na investování do akcií. V teoretické části jsou dále přiblíženy dvě české burzy cenných papírů, na kterých může investor obchodovat, a to Burza cenných papírů Praha a RM–SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s.

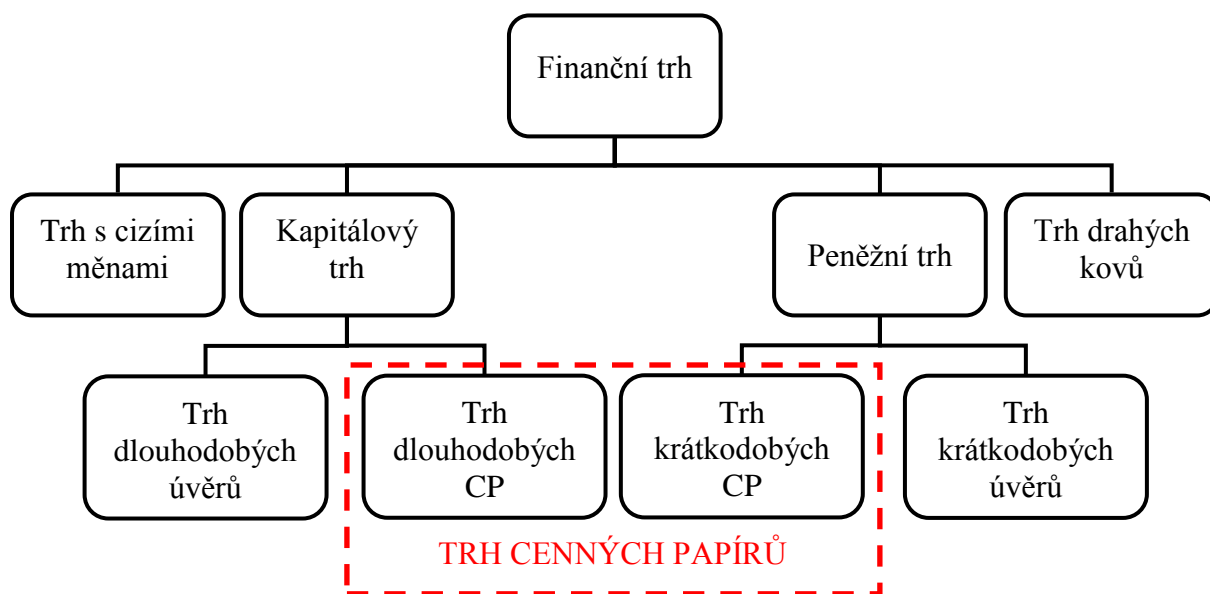
Praktická část je zaměřená na investování na Burze cenných papírů Praha. Bude investováno do akcií čtyř společností obchodovaných na burze bez nároku na dividendu. Jedná se o společnosti CETV, PLG, STOCK a UNIPETROL. V úvodu praktické části jsou tyto společnosti stručně představeny a je popsán vývoj kurzu akcií těchto firem. Následně jsou porovnány zvolené údaje vybraných firem na Burze cenných papírů Praha. Závěr se věnuje modelovému příkladu a jeho vyhodnocení.

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Finanční trh

Finanční trh je místo, kde se setkává nabídka a poptávka po finančních zdrojích. Investoři se zde pokoušejí zhodnotit své volné finanční prostředky (své úspory). Vzdávají se jich v naději a očekávání, že jako odměnu obdrží v budoucnu své úspory navýšené o výnos zpět. [28]

Finanční trh lze členit podle různých hledisek. Nejčastěji členění vychází z jednotlivých druhů finančních instrumentů, se kterými se na dílčích segmentech tohoto trhu obchoduje. Toto členění je znázorněno na Obrázku 1.

Obrázek 1: Struktura finančního trhu

Zdroj: upraveno podle [21, s. 54]

Kapitálový trh

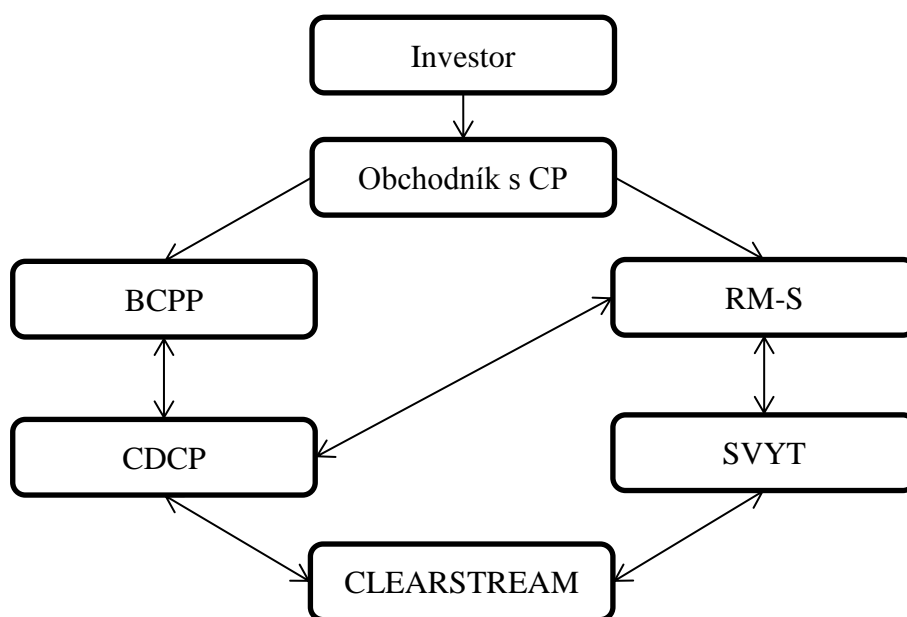
Kapitálový trh je trh, na kterém se obchodují cenné papíry se splatností delší než jeden rok. Likvidita je díky této splatnosti velmi nízká. Obchodování na kapitálovém trhu představuje vyšší riziko, se kterým je však spojen vyšší výnos. Součástí kapitálového trhu je trh dlouhodobých cenných papírů, na kterém se nejčastěji obchoduje s akciemi a dlouhodobými obligacemi (dluhopisy).

Obrázek 2 znázorňuje fungování kapitálového trhu v ČR. Pokud chce investor obchodovat s cennými papíry, využije k tomu obchodníka s cennými papíry. Nakoupí-li investor české cenné papíry na BCPP nebo na RM-S, budou tyto cenné papíry převedeny do CDCP.

„CDCP vede evidenci cenných papírů vydaných v ČR, provozuje vypořádání a zúčtování obchodů s cennými papíry a přiděluje identifikátory ISIN a LEI.“ [4]

Nakoupí-li investor zahraniční cenné papíry na BCPP, jsou převedeny také do CDCP. Jinak je tomu při koupi zahraničních cenných papírů na RM-S. Zde jsou cenné papíry převedeny do SVYT, což je systém vypořádání transakcí, který poskytuje česká burza RM-S. Převod cenných papírů mezi CDCP a SVYT je možný přes CLEARSTREAM.

„Clearstream je předním poskytovatelem služeb následujících po obchodování s cennými papíry v Evropě. Je stoprocentní dceřinou společností Deutsche Börse. Kromě jiného řídí, uchovává a spravuje cenné papíry jménem svých zákazníků.“ [4]

Obrázek 2: Kapitálový trh v ČR

Zdroj: [12]

Peněžní trh

Pod peněžní trh spadá trh krátkodobých cenných papírů, na kterém se obchoduje převážně s krátkodobými cennými papíry, jako jsou směnky, depozitní certifikáty, pokladniční poukázky apod.

Trh cenných papírů

Trh cenných papírů je tvořen trhem krátkodobých cenných papírů a trhem dlouhodobých cenných papírů. Dále je možné členit trh cenných papírů podle charakteru prodejů cenných papírů na primární a sekundární trh cenných papírů.

Primární a sekundární trh cenných papírů

Primární trh cenných papírů je trh, kde se prodávají nově emitované cenné papíry prvním nabyvatelům. Jedná se o trh s novými finančními instrumenty. Sekundární trh cenných papírů je místo, kde se obchoduje s cennými papíry, které byly koupeny na trhu primárním. Jde o trh se starými finančními instrumenty.

Investice

„Investice jsou všeobecně chápány jako záměrné obětování určité přesně známé dnešní hodnoty za účelem získání vyšší, i když ne zcela jisté hodnoty budoucí.“ [21, s. 46]

Investice nejčastěji členíme na dvě základní skupiny, kterými jsou investice reálné a investice finanční. Příkladem finanční investice může být například nákup cenných papírů nebo poskytování úvěrů a půjček. Jako reálnou investici lze uvést nákup nemovitostí nebo nákup movitých věcí. [21]

Burza

Burza je místo střetu nabídky s poptávkou – kupujícího s prodávajícím. Setkávají se zde emitenti a investoři. Emitenti zde získávají finanční prostředky pro jejich podnikání a investoři zde mají možnost své volné finanční prostředky zhodnotit.

Burza vytváří transparentní prostředí a likviditu, snižuje transakční náklady. Společnost vstupem na burzu (IPO) získá kapitál a prestiž. Burzy se mohou dělit podle investičního nástroje (akcie, opce, dluhopis, plodina,...), podle významu (okresní, regionální, celosvětový), podle způsobu obchodování (prezenční, elektronická), podle likvidity, rychlosti, velikosti a dalších kritérií. [12]

Obchodník s cennými papíry

Obchodník s cennými papíry (broker) je osoba, která provádí obchody s cennými papíry na účet svého zákazníka. Je to vlastně spojovací článek mezi námi a burzou, kde chceme aktivum nakoupit. [26]

„Obchodník s cennými papíry je právnická osoba, která poskytuje investiční služby na základě povolení České národní banky k činnosti obchodníka s cennými papíry.“ [8]

Česká národní banka udělí povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry pouze akciové společnosti, nebo společnosti s ručením omezeným, která splní podmínky stanovené Českou národní bankou. [8]

Dividenda

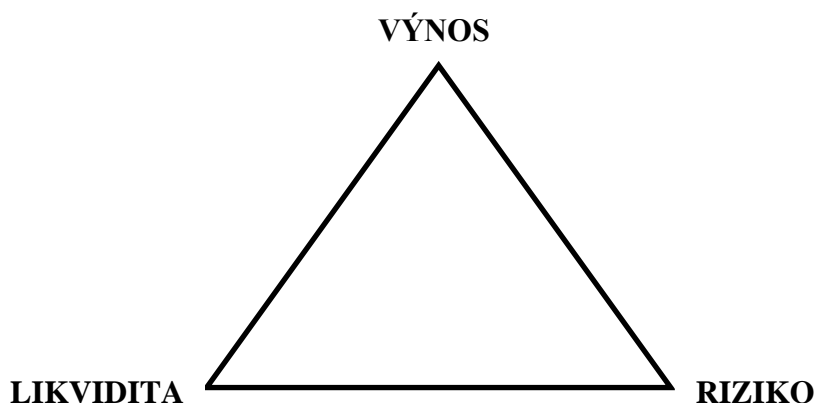
Dividenda je výnos placený emitentem (akciovou společností) akcionáři, který cenné papíry držel v tzv. rozhodný den pro výplatu dividendy. Jedná se o podíl na zisku, který společnost vytvořila. Ve většině případů je dividenda vyplacena ze zisku za minulý rok. O tom, zda bude společnost dividendy vyplácet, rozhoduje valná hromada. Zpravidla se tak děje na návrh managementu společnosti. [1] Investor získává dividendy již v čisté výši po zdanění. V ČR činí srážková daň z dividend 15 %.

Dalším důležitým pojmem v souvislosti s dividendou je dividendový výnos, který vypočítáme jako podíl dividendy a kurzu akcie. Při kurzu například 400 Kč za akcii a dividendě 50 Kč je dividendový výnos 12,5 %.

2 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ROZHODOVÁNÍ INVESTORŮ

Mezi významné faktory, které ovlivňují rozhodování investorů, patří především předpokládaný výnos investice, riziko spojené s touto investicí a likvidita investice. Každý investor se snaží dosáhnout co nejvyššího výnosu při co nejnižším riziku a co nejvyšší likviditě z dané investice. Dosáhnout ovšem u všech tří kritérií nejlepších parametrů není možné. Každá investice má z pohledu těchto tří vlastností lepší a horší možnosti.

Vztah mezi rizikem, výnosem a likviditou nazýváme investiční trojúhelník, viz Obrázek 3. Každý investor při výběru investičního portfolia balancuje v tomto trojúhelníku a snaží se najít takové možnosti, které budou vyhovovat jeho individuálním požadavkům. [16]

Obrázek 3: Investiční trojúhelník

Zdroj: upraveno podle [9]

Umístění investorů v tomto trojúhelníku je zároveň rozděluje do třech základních kategorií:

- konzervativní investor: hledá investice s co nejnižším rizikem a usiluje o zhodnocení, které ochrání jeho majetek před inflací; stačí mu proto takový zisk, který dosáhne úrovně inflace či ji pouze lehce přesáhne,
- progresivní investor: chce ve střednědobém až dlouhodobém horizontu zhodnotit svůj majetek, a proto připouští střední míru rizika,
- dynamický investor (agresivní): hodlá v dlouhodobém horizontu výrazně zvýšit hodnotu svého majetku, ale je si vědom, že vysokého zhodnocení není možné dosáhnout bez vysoké míry rizika. [16]

2.1 Výnos investice

„Výnos investora lze chápat jako souhrn veškerých příjmů, které investor z daného investičního instrumentu obdrží. Jedná se o odměnu investora za podstoupené riziko.“ [28, s. 642]

Riziko a výnos investice spolu velmi úzce souvisí, platí zde přímá úměra. Čím vyšší je potenciální výnos, tím větší je riziko ztráty a naopak, čím menší je riziko ztráty, tím menší je potenciální výnos. Pokud chce investor přijímat co nejnižší riziko a s tím i nižší potenciální výnos, může uložit přebytečné finanční prostředky v bance na spořicí účet nebo termínovaný vklad. Zde jsou naše vložené peníze státem pojištěné. Poněkud větší riziko podstupujeme hlavně u akcií a derivátů.

2.2 Riziko investice

Riziko investice můžeme definovat jako pravděpodobnost, že nedosáhneme očekávaného výnosu. Spočívá v tom, že hodnota cenných papírů neustále kolísá. Riziko lze omezit diverzifikací a dostatečnou délkou investice.

Diverzifikací lze snížit celkové riziko. Pokud investor vloží veškeré své prostředky do jedné firmy a ona zkrachuje, přijde o všechno. V případě, kdy investor vloží své prostředky do stovky firem a jedna zkrachuje, přijde pouze o jedno procento svého kapitálu. Nesmíme také zapomenout, že i mezinárodní diverzifikace snižuje riziko, jelikož ceny akcií v jedné zemi často rostou ve stejné době, kdy akcie v dalších zemích klesají. Tyto nesladěné pohyby výnosů tlumí volatilitu portfolia. Riziko ztráty můžeme omezit i délkou investice. Dlouhodobá investice přináší nižší riziko, jelikož při delší době se může horší období zprůměrovat s lepšími, a konečný výsledek nebude tak špatný. [10], [23], [25]

Investičních rizik je celá řada. Mezi nejdůležitější patří především tržní riziko, kreditní riziko, měnové riziko, úrokové riziko, riziko likvidity nebo riziko inflace.

2.3 Likvidita investice

„Likvidita představuje schopnost přeměnit určitý investiční instrument na hotovost velice rychle s minimálními náklady.“ [28, s. 665]

Likviditu investičního instrumentu ovlivňuje mnoho faktorů, jako např. druh a charakteristiky daného instrumentu nebo charakter trhu, na kterém je instrument obchodován. Mezi nejlikvidnější aktiva se obecně řadí hotovost, pokladniční poukázky nebo tzv. blue chips akcie a devizy. [28]

3 CHARAKTERISTIKA CENNÝCH PAPÍRŮ

3.1 Historie cenných papírů

Cenné papíry jsou helénského původu a jejich vývoj můžeme hledat už ve 4. st. př. n. l. v období panování makedonského panovníka Alexandra Velikého. Již v této době začaly vznikat první listy, které se podobaly cenným papírům. Dlužníci museli svým věřitelům vystavovat dlužní listy. Tyto listy zaručovaly věřiteli písemné potvrzení závazku, který vůči němu dlužníci měli.

Po celý středověk docházelo k rozšiřování listin podobných cenným papírům, a to zejména v dobách křížáckých válek (12. a 13. st. n. l.). Vydávaly se úvěrové listy, kterými vládnoucí vrstva získávala prostředky určené většinou k vedení válek. V literatuře tehdejší doby jsou zaznamenány případy vydání tzv. generálních úvěrových listů (dluhopisů). V tomto případě byl dlužníkem panovník či šlechtic, který rozdělil potřebnou peněžní sumu na menší částky, a ty pak formou úvěru získával například od svých poddaných nebo bankéřů. Panovník či šlechtic se tak zavázal tyto dluhy po předem určeném čase splatit a do té doby vyplácet věřitelům pravidelný úrok.

Obecně se má za to, že prvními skutečně cennými papíry byly směnky, se kterými se začalo obchodovat ve 12. a 13. století v italských městech jako např. Milán, Benátky nebo Janov. Po směnce se následně vyvinul šek. V době námořních objevů, kdy docházelo k rozvoji námořního obchodu, pak vznikly instrumenty, jako jsou konosament a skladištní list. S rozvojem obchodních společností vznikaly další cenné papíry, zejména se jedná o akcie, které jsou typově nejmladšími cennými papíry. Obecně se tvrdí, že vznik cenných papírů v základních rysech byl ustálen v 15. století.

Cenné papíry začaly stále více a více pronikat do občanského života, jelikož docházelo k velkému rozvoji obchodu a zvyšovala se životní úroveň občanů. Bylo velmi těžké uspokojit kapitálovou potřebu průmyslových společností. Stát tuto situaci řešil vydáváním dluhopisů a kapitálové společnosti vydáváním akcií a dlužních úpisů. Sami občané se chtěli zabezpečit pro stáří, to však vyžadovalo jasné pozemkové právo, spolehlivé peněžní ústavy a převoditelné úvěrové listy. Takto došlo ke vzniku hypotečních zástavních listů.

Dalším krokem ve vývoji cenných papírů se stala jejich dematerializace, tj. odstranění jejich hmotné podoby. Prodejce (převodce) již nemusí cenný papír z úschovy vyzvedávat, kupující (nabyvatel) nemusí cenný papír do úschovny ukládat. Stačí pouze provést změnu v evidenci u toho, u koho je cenný papír uložen. Majitel dostane tedy pouze výpis z evidence

toho, u koho cenný papír uložil. Jinými slovy obdrží potvrzení o uložení cenného papíru. Skutečný rozmach tohoto způsobu evidence cenných papírů nastává až v době vývoje výpočetní techniky.

Pro další vývoj cenných papírů a jejich rozdělení na určité druhy bylo důležité, zda v cenném papíru bylo obsaženo jméno věřitele. Uvedení jména věřitele cenného papíru mohlo znesnadnit jejich převod. Pokud cenný papír neobsahoval jméno věřitele, svědčil vždy jeho majiteli.

Už ve středověku se vyvíjely typické klauzule pro určení osoby oprávněného věřitele cenného papíru, a to:

- a) klauzule na řad,
- b) alternativní klauzule na doručitele,
- c) prostá klauzule na doručitele.

Oprávněným věřitelem u klauzule na řad byl ten, kdo byl na cenném papíru uveden. Mohli jím být i další věřitelé, kteří jej získali prostřednictvím věřitele původního. Tato instituce dala vznik tzv. cenného papíru na řad a tato klauzule tvořila zárodek tzv. rubopisu (indosamentu). V případě alternativní klauzule na doručitele se uvádí na cenném papíru první věřitel nebo kterákoliv jiná osoba, která listinu předloží, aniž by musela prokazovat, jakým způsobem listinu nabyla. Ve třetím případě majitel není povinen dokazovat převod práva či plnou moc od původního majitele. [14]

3.2 Právní úprava cenných papírů

K 1. 1. 2014 byl zákon č. 591/1992 Sb. o cenných papírech zrušen. Od tohoto data nalezneme obecnou úpravu cenných papírů v zákoně č. 89/2012 Sb. nového občanského zákoníku. Novou úpravu cenných papírů v NOZ je třeba vnímat v kontextu přijetí nového zákona o investičních společnostech a investičních fondech a novely zákona o dluhopisech. Tyto změny mají přiblížit české právní prostředí současným úpravám vyspělých evropských států a zvýšit flexibilitu právního rámce pro investování. [2]

Nová právní úprava s sebou nese mnoho změn, které řeší některé nejasnosti spojené s cennými papíry. NOZ například:

- zavádí legální definici cenných papírů,
- povoluje vydání nepojmenovaného (inominátního) cenného papíru,

- považuje cenné papíry za věc (stávající úprava považovala cenné papíry za tzv. jinou majetkovou hodnotu),
- zavádí hromadnou listinu, která může nahradit hromadně jednotlivé cenné papíry jednou listinou, a to u všech zastupitelných cenných papírů,
- říká, že zaknihovaný cenný papír je třeba považovat za nehmotnou věc na rozdíl od cenného papíru, který je věcí hmotnou,
- ruší institut podoby cenného papíru, neboť zaknihovaný cenný papír bude nově stát vedle cenného papíru (tj. listiny) jako samostatná právní kategorie,
- zavádí u zastupitelných cenných papírů možnost nahradit podpis emitenta jeho otiskem za podmínky, že listina obsahuje ochranné prvky proti jejímu padělání či pozměnění,
- u společnosti s ručením omezením zavádí tzv. kmenový list, do kterého může být vložen obchodní podíl společníka, pokud tak určuje společenská smlouva,
- povoluje založení investičního fondu ve formě komanditní společnosti, přičemž podíl v komanditní společnosti bude moci být vložen do tzv. investičního listu, aj. [2], [29]

Úpravu jednotlivých druhů cenných papírů obsahuje především Zákon o obchodních korporacích, Zákon směnečný a šekový, Zákon o dluhopisech a Zákon o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech a o změně některých souvisejících zákonů.

3.3 Definice cenných papírů

„Cenný papír je listina, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru nelze bez této listiny uplatnit ani převést.“ [6]

Mezi cenné papíry řadíme zejména akcie, zatímní listy, poukázky na akcie, podílové listy, dluhopisy, opční listy, investiční kupóny, kupóny, směnky, šeky, kmenové listy, investiční listy, náložní listy, skladištní listy a zemědělské skladní listy. Jelikož se tato práce zabývá investováním do akcií, bude jim zde věnováno více pozornosti.

Akcie

„Akcie je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se podle tohoto zákona a stanov společnosti na jejím řízení, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při jejím zrušení s likvidací.“ [7]

Právo podílet se na řízení společnosti opravňuje akcionáře k účasti na valné hromadě, kde může např. klást otázky nebo volit orgány akciové společnosti. Právo podílet se na zisku společnosti dává akcionáři možnost získat dividendu, pokud byla schválena valnou hromadou. Výše dividend se zpravidla uvádí v absolutní částce nebo v procentech ze jmenovité hodnoty akcie. V případě podílu na likvidačním zůstatku se jedná o podíl, který zůstane v případě zániku akciové společnosti po uspokojení všech věřitelů společnosti, a to v poměru, který odpovídá jmenovité hodnotě jeho akcií. [28]

Akcie obsahuje:

- označení, že jde o akcii,
- jednoznačnou identifikaci společnosti,
- jmenovitou hodnotu,
- označení formy akcie, ledaže akcie byla vydána jako zaknihovaný cenný papír, a
- u akcie na jméno jednoznačnou identifikaci akcionáře a
- údaje o druhu akcie, popřípadě i s odkazem na stanovy.

Kmenové akcie nemusí obsahovat údaje o druhu. Kusová akcie musí obsahovat označení “kusová akcie“. [7]

Investice do akcií může přinést 2 druhy výnosů. Jedním z nich je kapitálový výnos, který dostaneme rozdílem mezi nákupním a prodejním kurzem. Druhým výnosem je dividendový výnos, to je výnos z držení cenného papíru.

Na finančním trhu se můžeme setkat s různými druhy akcií. Mohou se dělit podle druhu, podoby, formy a obchodovatelnosti na:

- kmenové, prioritní,
- listinné, zaknihované,
- na doručitele, na jméno.

Kmenové akcie zaručují pouze základní práva. Prioritní akcie jsou akcie, s nimiž jsou spojena přednostní práva týkající se dividendy nebo podílu na likvidačním zůstatku. Listinné akcie mají hmotnou podobu. Skládají se z pláště a kupónového archu s talónem. Akcie v zaknihované neboli dematerializované podobě nemají reálnou, hmotnou podobu. Neexistují ve formě listiny, existují pouze v počítačovém systému centrálního depozitáře. U akcie na doručitele je za vlastníka považován ten, kdo cenný papír předloží. Akcie na jméno se vydává na jméno určité osoby a je převoditelná rubopisem (indosamentem) a předáním.

[28]

4 INVESTOVÁNÍ NA BURZE CENNÝCH PAPÍRŮ

4.1 Historie burzovníctví

Pojem burza je často odvozován od jména patricijské rodiny Van der Boerse, která sídlila v Bruggách. Do domu této rodiny se pravidelně sjížděli zejména italští burzovní obchodníci a uzavírali zde své obchody. Pojem burza se dále rozšířil do Antverp, kde v roce 1531 vznikla první burza cenných papírů, která byla určena pro obchod se směnkami a zlatými a stříbrnými mincemi.

V prvopočátcích burzovního obchodu nebyla burza formálně organizovaná a ani neexistovala burzovní legislativa. Účastnit se mohl, dá se říci, kdokoliv. Postupem času si mezi sebou obchodníci zaváděli určitá pravidla pro obchodování, začali omezovat okruh účastníků obchodu a vytvářet burzovní spolky, čímž se přístup na burzu výrazně omezil.

V průběhu 16. a 17. století byly založeny další burzy ve Francii, v Holandsku a v Anglii. V tomto období začaly vznikat burzy i na území dnešního Německa, které ale hrály až do druhé poloviny 18. stol. mizivou roli.

Na území Rakouska-Uherska byla založena první burza patentem císařovny Marie Terezie v roce 1771. Cílem této burzy bylo vytvořit veřejný trh, kde se bude obchodovat s cennými papíry, a zavést základní jednotná pravidla pro obchodování. Ostatní země zasáhla vlna zakládání burz v průběhu 19. století a na počátku 20. století, viz Tabulka 1. Data založení burz v Rio de Janeiro, Dunedin a Reefton nebyla přesně určena. [28]

Tabulka 1: Vznik burz cenných papírů během 19. století a na počátku 20. století

Evropa	Severní Amerika	Austrálie
1703 – Petrohrad	1792 – New York	1871 – Sydney
1801 – Brusel	1852 – Toronto	1882 – Hobart
1808 – Milano	1874 – Montreal	1884 – Brisbane
1819 – Oslo	1907 – Vancouver	1885 – Melbourne
1821 – Řím	Latinská Amerika	1889 – Perth
1831 – Madrid	1890 – Sao Paolo	Nový Zéland
1863 – Ženeva	1892 – Valparaiso	1868 – Thames
1863 – Stockholm	1893 – Santiago	1872 – Auckland
1864 – Budapešť	? Rio de Janeiro	? Dunedin

1871 – Praha	1894 – Mexico City	? Reefton
1875 – Basilej	Asie	Afrika
1885 - Curych	1875 – Bombaj	1887 - Johannesburg
	1878 – Tokio a Osaka	

Zdroj: upraveno podle [17, s. 66]

Trhy cenných papírů zažívaly veliký rozmach. Tento rozkvět burzovních trhů byl ale přerušen první a druhou světovou válkou. Obchodování se pozastavilo, v mnoha zemích nastal měnový chaos, inflace a vysoká zadluženost.

Zásadní změny ve světovém burzovníctví nastaly v 80. letech 20. století. Došlo k renesanci, reorganizaci a k důležitým reformám v burzovníctví. Tyto změny vyvolalo mnoho faktorů, jako např. masová vlna privatizací státních podniků, zánik centrálně plánovaných ekonomik v zemích střední a východní Evropy nebo značný nárůst konkurence a finančních rizik. Po zmíněné reformě a důležitých změnách, získalo burzovníctví zcela novou tvář, pro kterou byly typické vývojové trendy, jako např. silná vlna elektronizace burzovních trhů, deregulace, konsolidace finančních institucí, institucionalizace, cenová integrace, internacionalizace a globalizace kapitálových trhů a mnoho dalších. [28]

4.2 Možnosti investování do CP v ČR

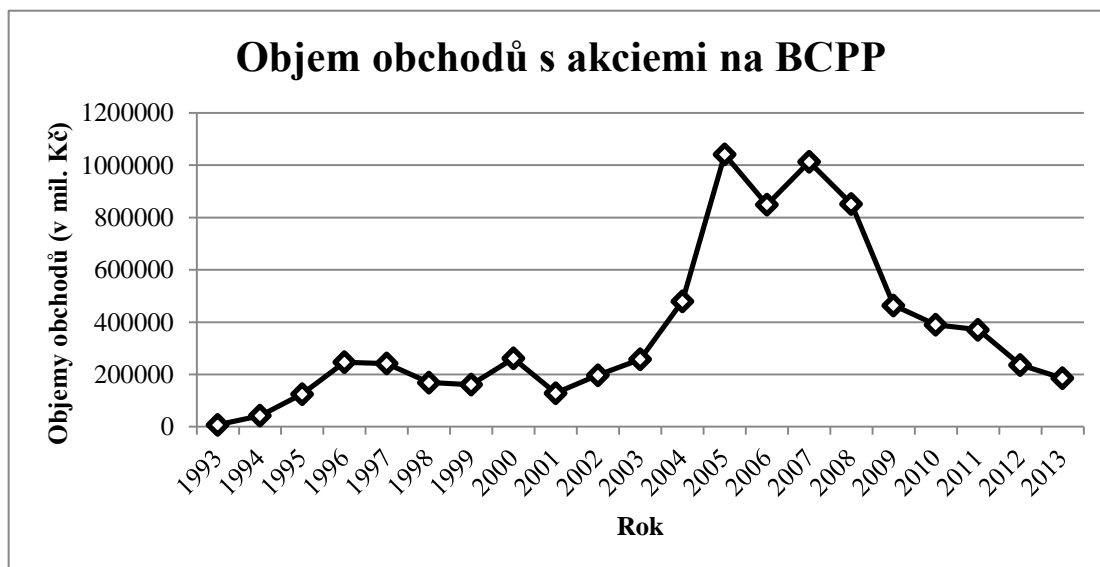
V ČR existují dvě burzy, na kterých může investor obchodovat s cennými papíry. Jedná se o Burzu cenných papírů Praha, a.s. a RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s.

4.2.1 Burza cenných papírů Praha, a. s.

BCPP je největším a nejstarším organizátorem trhu s cennými papíry v České republice. Byla založena již v roce 1871. Dříve se zde obchodovalo jak s cennými papíry, tak s komoditami. Velmi úspěšná byla pražská burza v obchodu s cukrem, pro který se stala důležitým trhem pro celé Rakousko-Uhersko. Komodity ustoupily až po první světové válce. [26]

Následující Obrázek 4 znázorňuje vývoj objemů obchodů s akciemi na BCPP. Můžeme zde vidět, že od roku 2002 objemy obchodů s akciemi znatelně rostou. Tento růst je charakteristický pro celé období 2002 - 2007. Naopak pro období 2008 - 2013 je typický pokles objemů obchodů s akciemi. Generální ředitel BCPP Petr Koblík ve výroční zprávě z roku 2012 říká, že hlavním důvodem tohoto poklesu je nejistota investorů, kterou cítí

ve vztahu k dalšímu ekonomickému vývoji. Jako druhý faktor uvádí přesun části obchodů z regulovaných trhů na netransparentní bilaterální obchody.

Obrázek 4: Vývoj objemů obchodů s akciemi na BCPP 1993 - 2013

Zdroj: upraveno podle [3], [28, s. 136]

BCPP je od roku 2009 součástí holdingu středo- a východoevropských burz CEESEG, který zahrnuje burzy ve Vídni, Praze, Budapešti a Lublani. Hlavním cílem skupiny CEESEG bylo zvýšit likviditu na členských burzách poskytnutím snadnějšího přístupu k místním trhům a produktům. Všechny burzy skupiny CEESEG nyní využívají platformu Xetra, což je elektronický obchodní systém řízený objednávkami a kotacemi. [11], [28]

Uzavírat burzovní obchody mohou pouze členové burzy a ze zákona o podnikání na kapitálovém trhu Česká národní banka a Česká Republika, která jedná prostřednictvím Ministerstva financí. Členové BCPP jsou k 29. 9. 2014 společnosti: BH Securities, a.s., CYRRUS, a.s., Česká Spořitelna, a.s., Československá obchodní banka, a.s., DB Securities S.A., EQUILOR ZRt, Fio banka, a.s., IPOPEMA Securities S.A., J & T BANKA, a.s., Komerční banka, a.s., LBBW Bank CZ, a.s., Patria Finance, a.s., PPF banka, a.s., Raiffeisenbank a.s., Société Générale S.A., UniCredit Bank Czech Republic, a.s., WOOD & Company Financial Services, a.s. [3]

Na BCPP lze obchodovat v obchodních segmentech:

- kontinuální obchodování – začíná úvodní aukcí, může být přerušeno vloženými aukcemi a končí závěrečnou aukcí,
- samostatná aukce.

Akcie na BCPP jsou rozděleny do burzovních trhů dle plnění informační povinností (způsob, kterým emitent informuje, jak hospodaří). Burzovními trhy jsou:

- Prime – regulovaný trh určený pro obchodování největších a nejprestižnějších emisí akcií českých i zahraničních společností; trh je regulovaný platnou legislativou v souladu s EU,
- Standard - regulovaný trh určený pro obchodování velkých a prestižních emisí akcií českých i zahraničních společností; akcie obchodované již na jiném regulovaném trhu v rámci EU mohou být přijaty k obchodování na trhu Standard bez souhlasu emitenta,
- Start – neregulovaný trh pro malé a střední firmy, který jim umožňuje přístup ke kapitálu jednoduchým, rychlým a cenově dostupným způsobem; tento trh je regulován pouze burzou a jejími pravidly. [3]

Doba vypořádání obchodů s cennými papíry na BCPP je od 6. 10. 2014 zkrácena ze tří dnů (T+3) na dva obchodní dny (T+2).

4.2.2 RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a. s.

Dalším burzovním trhem, na kterém můžeme obchodovat s vybranými finančními instrumenty v ČR, je RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s. Tento burzovní trh vznikl přeměnou organizovaného mimoburzovního trhu 1. prosince 2008. Ta byla vyvolána novelizací Zákona o podnikání na kapitálovém trhu ve smyslu směrnice MIFID (Směrnice č. 2004/39/ES, o trzích finančních nástrojů). [28]

Doba vypořádání obchodů s cennými papíry na RM-S je online, tedy T+0. Nakoupené cenné papíry jsou ihned zapsány do evidence v CDCP, nebo do evidence RM-S / SVYT a akcionář se stává jejich oficiálním majitelem v okamžiku uzavření obchodu (RM-S je tak nejrychleji vypořádajícím trhem na světě). Cenné papíry jsou vypořádávány v době on-line obchodování, tedy od 9:00 do 17:00.

„RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s. je trhem, kde se obchoduje s akciemi nejvýznamnějších českých, ale i zahraničních společností, jako je například ČEZ, Telefónica O2, Unipetrol nebo Erste Bank. On-line se zde obchoduje také s akciemi, které se nevyskytují na pražské burze, jako jsou Vítkovice, ArcelorMittal Ostrava nebo Tatra. Novinkou na burze jsou akcie Deutsche Telekom, Intel, Volkswagen, Nokia, Microsoft a další, obchodované v českých korunách, a rovněž nepákové certifikáty.“ [22]

4.2.3 Burzovní indexy

Burzovní indexy jsou základním statistickým indikátorem měřícím vývoj celého trhu. Každý finanční instrument v burzovním indexu má svou váhu, která odpovídá podílu tržní hodnoty cenného papíru na všech cenných papírech v rámci daného burzovního indexu. [20]

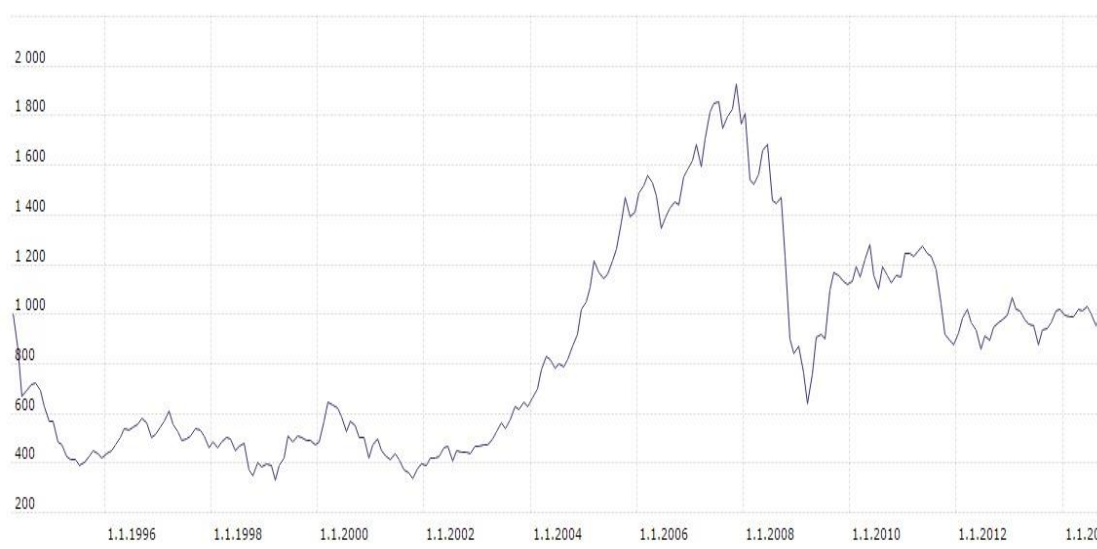
BCPP v současné době spravuje a kalkuluje hodnoty tří tržních indexů. Hlavním indexem je index PX (cenový index blue chips emisí). Od 24. 3. 2014 burza vypočítává také dividendový index blue chips emisí, index PX-TR. Indexem RM-S je index RM.

Index PX

Index PX se stal nástupcem indexu PX 50, který byl kalkulován od 5. dubna 1994 (zpětně byly dopočítány i hodnoty pro rok 1993). Výchozí hodnota indexu PX 50 byla stanovena na 1000 bodů. Výpočet byl zaveden ve shodě s metodologií IFC (International Finance Corporation), která je doporučena pro tvorbu indexů na vznikajících trzích.

Index PX převzal zcela historii indexu PX 50 v březnu 2006. PX je index počítaný z cen (proto je někdy nazýván „cenový“ index) vážených tržních kapitalizací. Dividendové výnosy se zde nezohledňují. [28]

Obrázek 5 znázorňuje vývoj indexu PX od dubna 1994. Svého maxima dosáhl na 1936 bodech v říjnu 2007.

Obrázek 5: Vývoj indexu PX od dubna 1994

Zdroj: [3]

Index PX je kurzový index, v němž váhy představuje tržní kapitalizace a který je složen z nejobchodovatelnějších blue chips na BCPP. Tabulka 2 znázorňuje společnosti zahrnuté v indexu PX ke dni 26. 9. 2014. Největší tržní kapitalizaci má ČEZ. Druhou pozici zaujmula KOMERČNÍ BANKA a za ní si stojí VIG.

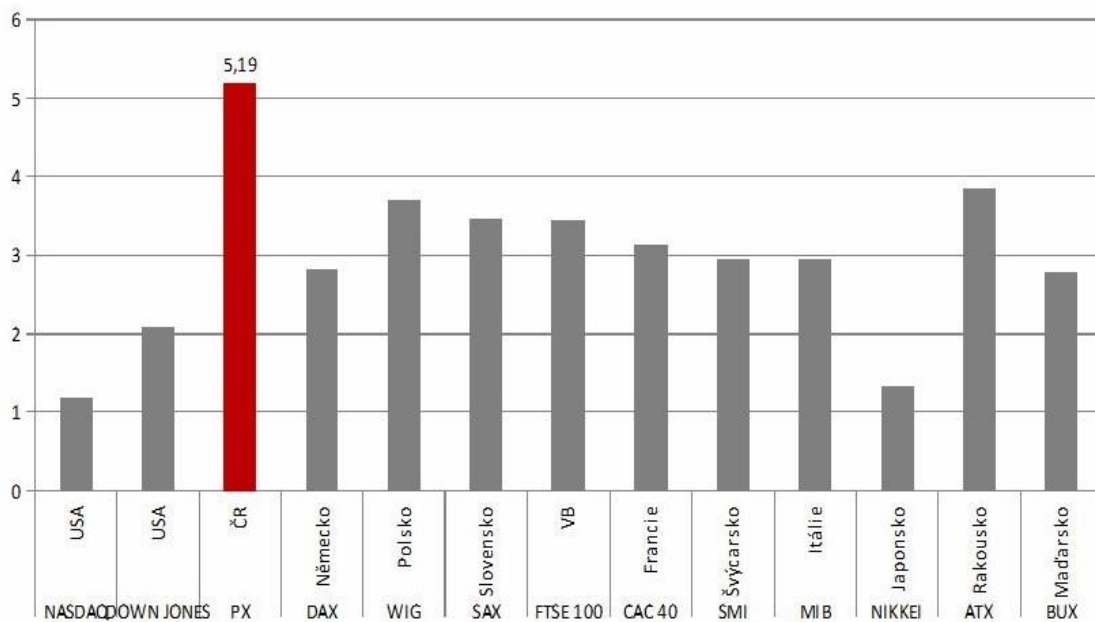
Tabulka 2: Báze indexu PX ke dni 26. 9. 2014

Název	Počet CP uplatněných ve výpočtu	Redukovaná tržní kapitalizace (mil. Kč)	Podíl na tržní kapitalizaci
ČEZ	537 989 759	68 909,0	21,45
KOMERČNÍ BANKA	38 009 852	64 592,4	20,11
VIG	128 000 000	62 880,0	19,57
ERSTE GROUP BANK	429 800 000	60 533,0	18,84
O2 C. R.	315 648 092	29 421,6	9,16
STOCK	200 000 000	10 200,0	3,17
UNIPETROL	181 334 764	6 283,2	1,96
PEGAS NONWOVENS	9 229 400	6 008,3	1,87
PHILIP MORRIS ČR	1 913 698	5 842,1	1,82
CETV	135 112 367	3 394,7	1,06
FORTUNA	52 000 000	2 528,2	0,79
PLG	11 687 501	583,4	0,18
NWR	264 648 002	84,7	0,03
Celkem		321 260,8	100,00

Zdroj: upraveno podle [3]

Index PX-TR

BCPP je vnímána jako trh, kde jsou obchodovány akcie s nadprůměrně vysokým dividendovým výnosem, viz Obrázek 6.

Obrázek 6: Dividendové výnosy jednotlivých světových burz (2013, v procentech)

Zdroj: [13]

Index PX tento fakt neodráží, což pražskou burzu při srovnání výkonností s ostatními indexy znevýhodňuje. Zviditelnit tuto charakteristiku má právě index PX-TR (Total Return index).

„Výpočet nového indexu vychází z toho, že vyplacená dividendy bude ihned reinvestována do akcií. Total Return Index by měl ukázat, že zhodnocení investic na pražském parketu je lepší, než se zdá z vývoje indexu PX. Ten se totiž v porovnání s ostatními světovými akciovými indexy v posledních letech příliš nevyznamenal.“ [13]

5 INVESTOVÁNÍ DO VYBRANÝCH TITULŮ AKCIÍ

Praktická část je zaměřená na investování do akcií na BCPP. Byly vybrány tyto tituly akcií bez nároku na dividendu:

- CETV,
- PLG,
- STOCK,
- UNIPETROL.

5.1 Představení jednotlivých společností

CETV (CME = CENTRAL EUROPEAN MEDIA ENTERPRISES LTD.)

Předmětem činnosti společnosti CETV je vlastnictví a provozování komerčních televizních stanic ve střední a východní Evropě. Provozuje 33 televizních kanálů (např. TV Nova, TV Markíza, Fanda, Nova Cinema, Nova Sport, MTV a další). Dále vyvíjí a vyrábí obsah pro tyto televizní kanály. Mimo jiné uzavírá dohody s inzerenty nebo reklamními agenturami, které chtějí umístit svou reklamu na televizních kanálech. Podle údajů z roku 2012 největší část tržeb generuje právě reklama – tržby z reklamy za rok 2012 činily přes 665 milionů dolarů (13 miliard Kč). Hlavními zeměmi podnikání jsou Bulharsko, Chorvatsko, Česká Republika, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko. Majoritním vlastníkem je skupina Time Warner, která aktuálně v CME drží 45,7% podíl. Druhým největším vlastníkem je zakladatel a předseda představenstva Ronald Lauder. Zbytek procent si mezi sebou dělí drobní akcionáři a různé fondy. [5], [18]

Obrázek 7 zachycuje vývoj akcií společnosti CETV za posledních 5 let. Jak můžeme vidět, titul se před několika lety obchodoval běžně nad 400 CZK. Posledních několik měsíců se hodnota akcií společnosti CETV pohybuje pod úrovní 100 CZK. Podle interních zdrojů společnosti FIO, a.s. hlavním důvodem propadu jsou nejen strukturální změny na trhu s reklamou (reklama na internetu), ale také samotné chyby společnosti. V roce 2013 si sáhla na dno v hospodaření. Došlo k propadu tržeb společnosti na 691 mil. USD při záporném provozním zisku -183 mil. USD a záporné EBITDA -46 mil. USD (zisk před odečtením úroků, daní, odpisů a amortizace). [12]

Obrázek 7: Vývoj kurzu akcií společnosti CETV za posledních 5 let

Zdroj: [3]

PLG (Pivovary Lobkowicz Group, a.s.)

Společnost PLG byla založena v roce 2007. V současné době je čtvrtou největší českou pivovarnickou skupinou podle lokálních prodejů a pátou podle celkové produkce. Tržní podíl této společnosti v ČR se odhaduje na 4 - 5 %, v segmentu gastronomie se podíl na trhu pohybuje okolo 6 %. Skupinu tvoří sedm lokálních, plně zainvestovaných pivovarů, které byly modernizovány co do technologie i kapacity. Všechny tyto pivovary se nacházejí na území Čech a Moravy. Jsou jimi Pivovar Protivín, Pivovar Uherský Brod, Pivovar Jihlava, Pivovar Rychtář, Pivovar Klášter, Pivovar Vysoký Chlumec a Pivovar Černá Hora. [19]

Portfolio skupiny PLG tvoří různé druhy piva, které se od sebe liší typem, cenou a širokým spektrem chutí. Dnes nabízí okolo 70 značek piva. Kromě tradičního piva, kterým je světlý ležák, nabízí dále velkou škálu pivních specialit od polotmavých piv a piv s vyšším obsahem alkoholu až k tmavým ležákům a nealkoholickým pivům. Mimo tohoto produktu vyrábí také nealkoholické nápoje. [19]

Obrázek 8 zachycuje vývoj kurzu akcií společnosti. Ta zahájila obchodování na BCPP 28. 5. 2014, proto je k dispozici vývoj kurzu akcií této společnosti od zmíněného data. Jak lze pozorovat, vývoj akcií má vzestupnou tendenci, na začátku roku 2015 tržní cena akcií překonává svá maxima ze srpna roku 2014. Společnost FIO, a.s. stanovila cílovou cenu akcie na hodnotě 201 CZK, investor tedy může předpokládat další růst. [12]

Obrázek 8: Vývoj kurzu akcií společnosti PLG od jejího začátku obchodování na BCPP

Zdroj: [3]

STOCK (STOCK SPIRITS GROUP PLC)

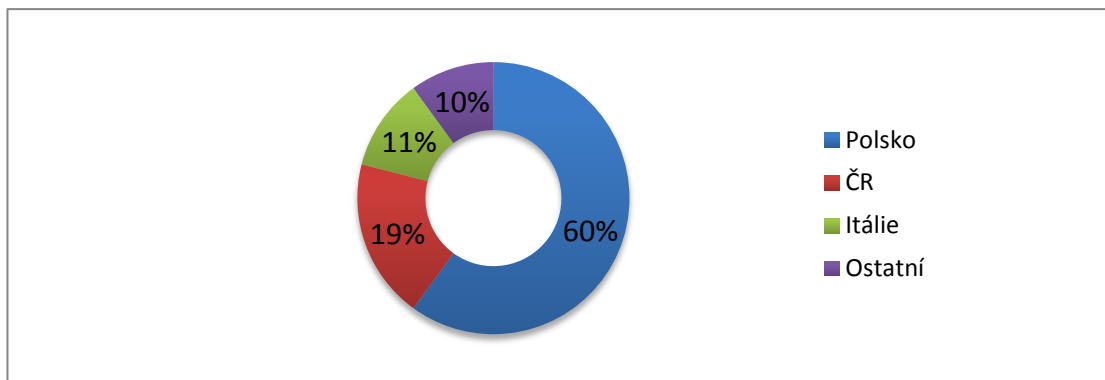
Stock Spirits Group je společnost se sídlem ve Velké Británii. Jedná se o společnost zabývající se výrobou destilátů a lihovin. V jejím portfoliu nalezneme širokou škálu produktů více než 25 značek. Mezi hlavní kategorie výrobků skupiny Stock patří:

- vodka (1906, Amundsen, Božkov, Czysta de Luxe, Spiritis, Silver a další),
- likéry na bázi vodky (Amundsen Flavours, Balsam Kresowy, Keglevich Fruit a další),
- likéry (Amaretto Stock, Božkov Švestka / Bezinka / Grep / Grog / Jablko / Malina / Meruňka a další),
- bylinné likéry (Fernet Stock, Fernet Stock Citrus, Magister, Radis, Zetko a další),
- brandy (Brandy Original, Stock 84, Stock Napoleon, Stock Original a další),
- další (Božkov Mixer, Božkov Moravská Švestka, Božkov Spiced, Key Rum, Exclusive Slivovica a další).

Hlavním produktem se stala vodka. Dokazují to i statistiky z roku 2012, kde samotná kategorie vodky tvořila 36 % veškerých příjmů společnosti. Těsně za touto kategorií se drží likéry na bázi vodky, které v roce 2012 tvořily 32 % veškerých příjmů společnosti. [24]

Významnými trhy této skupiny jsou Česká Republika, Polsko a Itálie. Společně tyto trhy představovaly 92,9 % z celkových příjmů za celý rok 2012 a 89,2 % z celkových příjmů

za celý rok 2013. [24] Následující Obrázek 9 znázorňuje příjmy společnosti v závislosti na geografii za rok 2013. Můžeme zde vidět, kolik % celkových příjmů vynesl daný trh. Pojem „ostatní“ zahrnuje Slovensko, Chorvatsko, Bosnu a Hercegovinu a mezinárodní vývoz do USA, Německa, Kanady, Velké Británie, Slovinska a ostatních balkánských zemí.

Obrázek 9: Příjmy společnosti STOCK v závislosti na geografii za rok 2013

Zdroj: upraveno podle [24]

Obrázek 10 zachycuje vývoj kurzu akcií společnosti. Tato společnost nemá bohatou historii obchodování na burze, jelikož vstoupila na pražskou burzu teprve v říjnu roku 2013. Cena akcií se ve druhé polovině roku 2014 běžně obchodovala nad hodnotou 100 CZK/akcie. Velký propad nastal 5. 11. 2014, kdy cena akcií klesla na hodnotu 79,9 CZK/akcie. Podle interních zdrojů společnosti FIO, a.s. společnost dne 5. 11. 2014 nečekaně zveřejnila snížení provozního zisku pro celý rok vůči odhadům (snížení o 5 - 10 mil. EUR, tedy zhruba o 8 až 14 %). Důvodem má být zvýšený cenový tlak v Polsku po zvýšení tamních daní. Snížení výhledu bylo 5. 11. oceněno více jak 26% propadem ceny akcie. Od tohoto propadu se cena akcie nedostala zpět na úroveň 100 CZK/akcie, ale naopak klesá. K 6. 2. 2015 činila hodnota akcie dokonce 76 CZK/akcie. [12]

Obrázek 10: Vývoj kurzu akcií společnosti STOCK od jejího začátku obchodování na BCPP

Zdroj: [3]

UNIPETROL (UNIPETROL, a.s.)

Rafinérská a petrochemická skupina Unipetrol, a.s. je velmi významnou součástí českého průmyslu. V České republice zaujímá pozici největšího zpracovatele ropy a nejdůležitějšího výrobce plastů. V oboru rafinérské a petrochemické výroby je významným hráčem i ve střední a východní Evropě. Skupina provozuje 3 rafinérie, 3 polyolefinové jednotky, etylénovou jednotku, více než 355 čerpacích stanic a širokou škálu dopravních služeb. Společnosti ve skupině se zabývají především výrobou a prodejem rafinérských výrobků, chemických a petrochemických produktů, polymerů, hnojiv a speciálních chemikálií. Významnou činností je také financování vlastního výzkumu a vývoje.

Unipetrol je 100 % vlastníkem několika společností se strategicky provázaným portfoliem služeb. Jsou jimi:

- UNIPETROL RPA - vyrábí rafinérské, petrochemické a agrochemické produkty a obchoduje s nimi,
- PARAMO - je tradičním výrobcem asfaltů, mazacích a topných olejů, paliv a dalších rafinérských produktů,
- BENZINA - provozuje největší síť čerpacích stanic v České republice,
- UNIPETROL DOPRAVA - je profesionálním železničním přepravcem chemických, petrochemických a jiných produktů,

- UNIPETROL SERVICES - působí v roli servisního střediska pro všechny společnosti skupiny. [27]

Následující Obrázek 11 znázorňuje vývoj kurzu akcií společnosti za posledních 5 let. Od poloviny roku 2011 až do konce roku 2013 můžeme vidět, že se kurz akcií téměř neměnil, pohyboval se neustále okolo hodnoty 170 CZK/akcie. K 8. 1. 2015 společnost FIO, a.s. doporučuje koupit akcie UNIPETROL. Důvodem je především spekulace na růst titulu po předchozí stagnaci v návaznosti na zlepšující se provozní výsledky hospodaření společnosti na pozadí příznivého prostředí v petrochemii a povzbudivý trend v rafinérském segmentu a u maloobchodu. [12]

Obrázek 11: Vývoj kurzu akcií společnosti UNIPETROL za posledních 5 let

Zdroj: [3]

5.2 Porovnání jednotlivých společností na BCPP

V této kapitole bude provedeno srovnání zvolených údajů společností CETV, PLG, STOCK a UNIPETROL na BCPP.

Vybrané ukazatele

Následující Tabulka 3 komparuje vybrané ukazatele jednotlivých společností na BCPP. Podle kódu ISIN můžeme poznat, že akcie společností PLG a UNIPETROL byly emitovány v ČR na rozdíl od společností CETV a STOCK. Zahajovací cena byla jednoznačně nejvyšší u CETV (1 220 CZK k 27. 6. 2005), naopak nejnižší byla u společnosti STOCK (68,60 CZK k 23. 10. 2013). Datum obchodování je datum, ke kterému byly akcie společností nabídnuty

na daném trhu s cennými papíry. Nejdéle se obchodují akcie společnosti UNIPETROL, jejíž akcie je možné obchodovat na BCPP od 28. 8. 1997, tedy přes 17 let. Naopak akcie společnosti PLG se na BCPP obchodují pouze několik měsíců - od 28. 5. 2014.

Tabulka 3: Komparace vybraných ukazatelů společností CETV, PLG, STOCK a UNIPETROL na BCPP

	CETV	PLG	STOCK	UNIPETROL
Kód ISIN	BMG200452024	CZ0005124420	GB00BF5SDZ96	CZ0009091500
Zahajovací cena	1 220 CZK	160 CZK	68,60 CZK	115 CZK
Zahájení obchodování	27. 6. 2005	28. 5 2014	23. 10. 2013	28. 8. 1997
Maximum za poslední rok	85 CZK	176 CZK	109,80 CZK	169,45 CZK
Minimum za poslední rok	46,65 CZK	155 CZK	79,90 CZK	113,20 CZK

Zdroj: upraveno podle [3]

Informace o emisi

Následující

Tabulka 4 porovnává informace o emisi společností CETV, PLG, STOCK a UNIPETROL. Všechny akcie mají formu na majitele nebo na doručitele, přičemž u společnosti PLG doručiteli mohou být pouze osoby ze seznamu akcionářů. Po přepočtu měn zjistíme, že nejvyšší jmenovitou hodnotu má společnost PLG. Dále si můžeme všimnout, že akcie společnosti STOCK jsou jako jediné obchodovány na trhu Start, zatímco akcie ostatních společností jsou obchodovány na trhu Prime. Nejvyšší počet kusů v emisi má společnost STOCK, a to přesných 200 000 000 ks. Největší podíl majoritního akcionáře má společnost UNIPETROL, kde jím je PKN ORLEN, S. A. s podílem téměř 63 %.

Tabulka 4: Komparace emisí společností CETV, PLG, STOCK a UNIPETROL na BCPP

	CETV	PLG	STOCK	UNIPETROL
Druh investičního nástroje	akcie	akcie	akcie	akcie

Forma CP	na majitele/ doručitele	na majit/dor - seznam akc.	na majitele/ doručitele	na majitele/ doručitele
Podoba CP	zaknihovaný CP	zaknihovaný CP	zaknihovaný CP	zaknihovaný CP
Jmenovitá hodnota	0,08 USD	160,00 CZK	0,10 GBP	100,00 CZK
Trh	Prime	Prime	Start	Prime
Model obchodování	kontinuální obchodování	kontinuální obchodování	kontinuální obchodování	kontinuální obchodování
Počet kusů v emisi	135 335 258	11 687 501	200 000 000	181 334 764
Majoritní akcionář	Time Warner Inc.	Palace Capital, a.s.	Schroders Plc	PKN ORLEN S.A.
Podíl majoritního akcionáře	45,7%	52,51 %	13,6 %	62,99 %

Zdroj: upraveno podle [3]

5.3 Modelový příklad investování do zkoumaných akciových titulů

Budeme předpokládat, že neprofesionální investor se rozhodl investovat celkovou částku okolo 100 000 CZK do akcií společností CETV, PLG, STOCK a UNIPETROL. Akcie společnosti PLG jsou obchodovány na BCPP od 28. 5. 2014. Abychom mohli jednotlivé výsledky lépe komparovat, budou investovány finanční prostředky do akcií vybraných společností ke dni 2. 6. 2014. Investor se rozhodl, že celé portfolio prodá po půl roce a stanovil si datum 2. 1. 2015.

Nákup akcií

Předtím, než nakoupíme akcie daných společností, je třeba kontaktovat člena burzy, jelikož na pražské burze lze obchodovat pouze prostřednictvím členů burzy. Dobré je oslovit více členů a zvážit výběr dle nabídnutých podmínek, jako jsou ceníky, rozsah služeb, dostupnost člena pro investora atd. S daným členem je třeba vytvořit smluvní vztah na základě komisionářské smlouvy, mandátní smlouvy nebo například investičního dotazníku.

Dalším krokem je samotné zadávání příkazů k obchodování s cennými papíry, kde máme na výběr z několika možností:

- a) Telefonické zadávání pokynů,
- b) On-line klientské obchodní aplikace,
- c) Správa portfolia členem (služby osobního makléře).

Než dojde k samotnému nákupu akcií, je na investora kladeno několik požadavků. Je třeba, aby předložil doklad o totožnosti prostřednictvím občanského průkazu, nebo pasu. Dále je nutné, aby měl investor založený majetkový účet v Centrálním depozitáři cenných papírů. Pokud tomu tak není, člen burzy mu založení tohoto účtu zprostředkuje. Investor musí vlastnit peněžní účet, na který si ukládá finanční prostředky na nákup cenných papírů, placení poplatku za zprostředkování obchodu apod. Je-li investorem firma, je nutné navíc doložit výpis z obchodního rejstříku. Pod podmínkou, že má investor již vše zařízené, se může začít obchodovat. [3]

Tabulka 5 zachycuje nákup akcií ke dni 2. 6. 2014. Jednotlivé objemy jsou upraveny tak, aby je bylo možné dělit pořizovací cenou akcie dané společnosti. Z tabulky můžeme vidět, že nejvyšší pořizovací cenu měly akcie společnosti PLG, a to přesných 160 CZK/akcie. Cena odpovídá počtu akcií této společnosti v portfoliu investora, kterých vlastní oproti ostatním společnostem pouze 157 ks. Naopak nejnižší cenu pořízení měly akcie společnosti CETV, a to 58,1 CZK/akcie. Nízká cena pořízení se samozřejmě promítla i do počtu akcií, kde jich investor vlastní 430 ks. Váhy jednotlivých titulů se pohybují okolo hodnoty 25 % a vypočítáme je dle následujícího vzorce:

$$x_i = \frac{M_i}{M_p} \times 100, \text{ kde:} \quad (1)$$

x_i = váha titulu v %

M_i = množství peněžních prostředků investovaných do jednoho titulu

M_p = množství peněžních prostředků v celém portfoliu

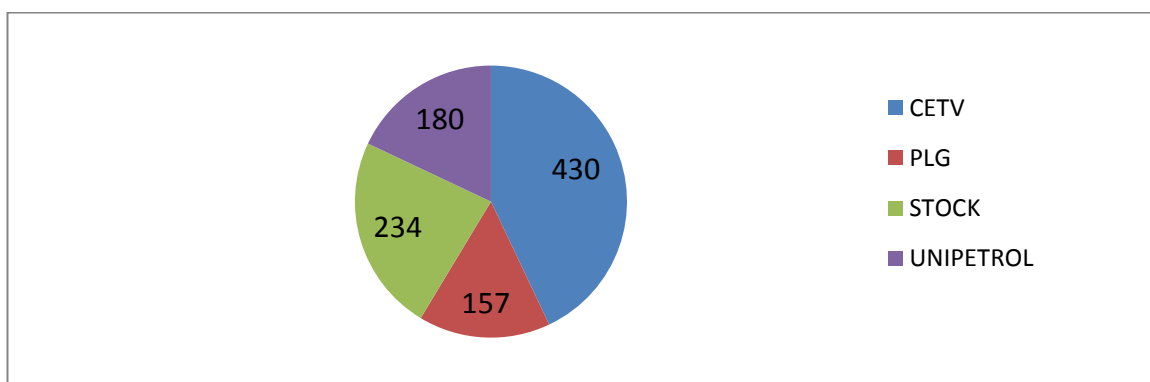
Zdroj: [15]

Tabulka 5: Nákup jednotlivých titulů akcií ke dni 2. 6. 2014

	CETV	PLG	STOCK	UNIPETROL	Celkem
Datum nákupu	2. 6. 2014	2. 6. 2014	2. 6. 2014	2. 6. 2014	x
Objem	24 983 CZK	25 120 CZK	24 921 CZK	25 047 CZK	100 071 CZK
Cena pořízení	58,1 CZK	160 CZK	106,5 CZK	139,15 CZK	x
Počet	430 ks	157 ks	234 ks	180 ks	1001 ks
Váhy titulů v portfoliu	24,97%	25,1%	24,90	25,03%	100,00%

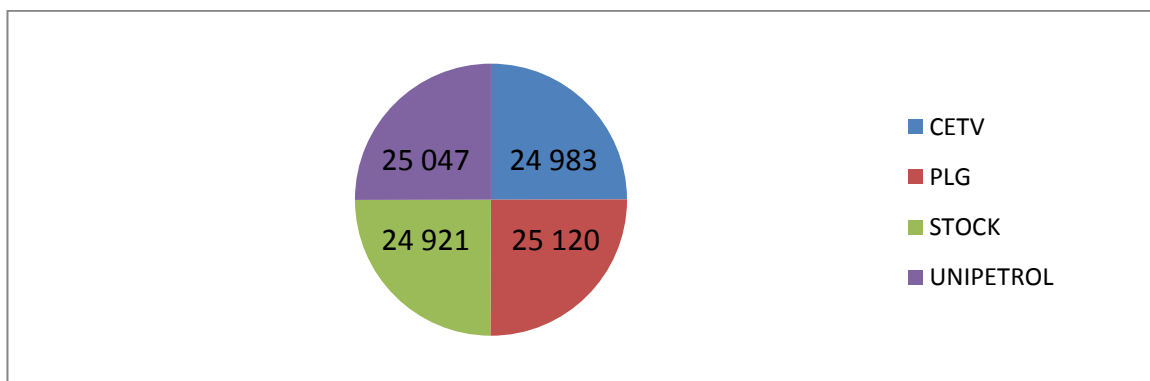
Zdroj: vlastní zpracování

Pro lepší přehlednost je počet akcií jednotlivých společností v portfoliu investora a objem finančních prostředků vložených do daných společností znázorněn graficky na Obrázku 12 a Obrázku 13.

Obrázek 12: Počet akcií jednotlivých společností v portfoliu investora v ks

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 13: Objem peněžních prostředků vložených do jednotlivých společností v CZK

Zdroj: vlastní zpracování

Prodej akcií

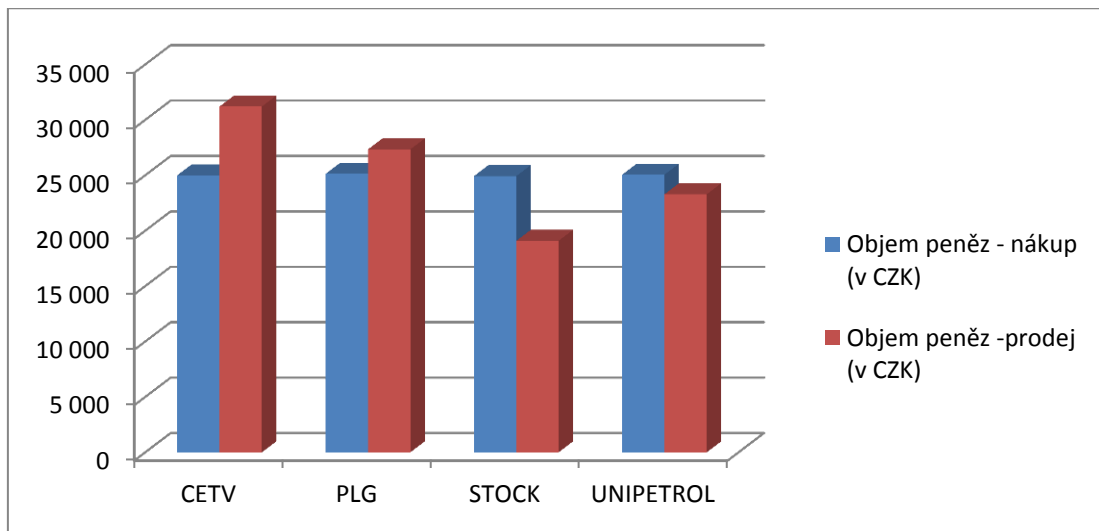
Prodávát akcie můžeme také pouze prostřednictvím člena burzy. Následující Tabulka 6 zachycuje prodej titulů akcií ke dni 2. 1. 2015. Největší rozdíl mezi cenou nákupu a cenou prodeje spatřujeme u společnosti STOCK, kde investor generoval ztrátu dokonce 24,95 CZK na akcii. Takový výsledek není pro investora vůbec dobrou zprávou a může to mít dopad na jeho investiční chování, které může vést ke změně investičních instrumentů. Další ztrátovou investicí byla investice do akcií společnosti UNIPETROL. Zde ztráta nebyla tak velká jako u předchozí společnosti, nicméně každá ztráta je neúspěchem. V tomto případě investor dosáhl ztráty 9,8 CZK na akcii. Zbylé dvě investice se ukázaly jako výnosové. Společnost CETV přinesla hrubý kapitálový výnos na akcii 14,45 CZK a společnost PLG 14,1 CZK (tedy „jen“ o 0,35 méně než akcie CETV).

Tabulka 6: Prodej jednotlivých titulů akcií ke dni 2. 1. 2015

	CETV	PLG	STOCK	UNIPETROL	Celkem
Datum prodeje	2. 1. 2015	2. 1. 2015	2. 1. 2015	2. 1. 2015	X
Cena pořízení	58,1 CZK	160 CZK	106,5 CZK	139,15 CZK	x
Cena prodeje	72,55 CZK	174,1 CZK	81,55 CZK	129,35 CZK	X
Počet (ks)	430	157	234	180	1001
Objem	31 196,5 CZK	27 333,7 CZK	19 082,7 CZK	23 283 CZK	100 895,9 CZK
Váhy titulů	30,92 %	27,09 %	18,91 %	23,08 %	100 %
Hrubý kapitálový výnos na akcii	14,45 CZK	14,1 CZK	-24,95 CZK	-9,8 CZK	-6,2 CZK

Zdroj: vlastní zpracování

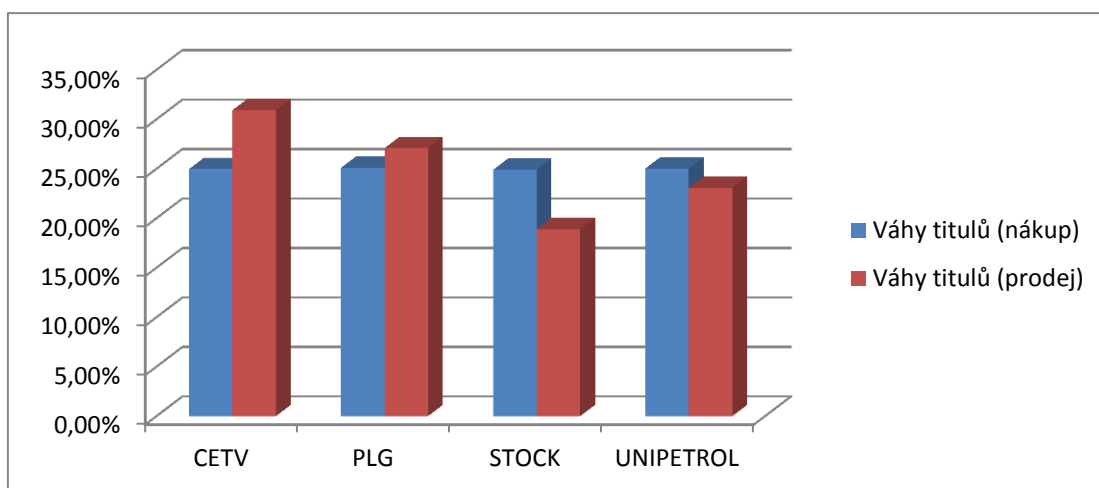
Obrázek 14 komparuje objemy obchodů daných společností při nákupu a při prodeji. Během půl roku došlo ke zhodnocení finančních prostředků, které investor investoval do akcií společností CETV a PLG. Naopak akcie společnosti STOCK a UNIPETROL znehodnotily investované peněžní prostředky, můžeme tedy sledovat ztrátovou investici.

Obrázek 14: Porovnání objemů obchodů při nákupu a při prodeji

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 15 porovnává váhy jednotlivých titulů v portfoliu investora při nákupu, a posléze při prodeji. Se změnou objemu peněz vlastněných v akciích jednotlivých společností dochází i ke změně vah jednotlivých titulů v portfoliu investora. Z Obrázku 15 můžeme vyčíst, že váha titulů v portfoliu vzrostla u společnosti CETV a PLG, a naopak klesla u společností STOCK a UNIPETROL. Je to dáno tím, že se objem finančních prostředků u prvních dvou společností díky zhodnocení zvýšil a u druhých dvou společností se objem peněžních prostředků v důsledku ztráty snížil.

Obrázek 15: Porovnání vah titulů v portfoliu investora při nákupu a při prodeji

Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení investice

V této části vypočítáme celkový hrubý kapitálový výnos a celkový čistý kapitálový výnos investice snížený o daňové zatížení. Tabulka 7 a Tabulka 8 zachycují výpočet celkového hrubého kapitálového výnosu.

Tabulka 7 využívá k výpočtu celkový objem peněžních prostředků při nákupu a při prodeji. Odečteme-li od celkového objemu peněz při prodeji celkový objem peněz při nákupu, dostaneme celkový hrubý výnos. V našem případě se jedná o výnos ve výši 824,9 CZK.

Tabulka 7: Výpočet celkového hrubého kapitálového výnosu investora – postup 1

Objem - prodej	Objem - nákup	Hrubý kapitálový výnos
100 895,9 CZK	100 071 CZK	824,9 CZK

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 8 využívá k výpočtu celkové hrubé kapitálové výnosy daných společností. Ty získáme, pokud hrubý kapitálový výnos na akcii dané společnosti vynásobíme počtem akcií dané společnosti v portfoliu investora. Tyto celkové brutto výnosy daných společností sečteme a dostáváme stejný výsledek jako v předchozí Tabulce 7 - výnos ve výši 824,9 CZK.

Tabulka 8: Výpočet celkového hrubého kapitálového výnosu investora – postup 2

	CETV	PLG	STOCK	UNIPETROL	Celkem
Počet (ks)	430	157	234	180	1001
Hrubý kapitálový výnos na akcii	14,45 CZK	14,1 CZK	-24,95 CZK	-9,8 CZK	-6,2 CZK
Celkový hrubý kapitálový výnos	6 213,5 CZK	2 213,7 CZK	-5 838,3 CZK	-1 764 CZK	824,9 CZK

Zdroj: vlastní zpracování

Investor inkasuje svůj výnos v čisté výši. Čistý výnos dostaneme, odečteme-li od celkového hrubého kapitálového výnosu daň a poplatky za zprostředkování obchodu. Tento poplatek za zrealizovaný obchod nestanovuje burza, ale licencovaný obchodník

s cennými papíry. Jeho výše se velmi často odvozuje od objemu realizovaného obchodu. V našem modelovém příkladu budeme počítat poplatky ve výši 1 % z objemu peněz při nákupu a 1 % z objemu peněz při prodeji.

Výpočet čistého kapitálového výnosu zachycuje Tabulka 9. Celková hodnota poplatku činí 2 009,669 CZK. Odečteme-li tuto hodnotu od hrubého kapitálového výnosu, dostává se investor do ztráty ve výši 1 184,760 CZK. Jestliže investor dosáhl při investování ztráty, neplatí daň. Ta tedy činí v našem modelovém příkladu 0 CZK. Daň neovlivní čistý kapitálový výnos investora, který je v tomto případě roven hodnotě -1 184,769 CZK.

Tabulka 9: Výpočet čistého výnosu investora

Hrubý kapitálový výnos	Poplatek za obchod (nákup)	Poplatek za obchod (prodej)	Daň	Čistý kapitálový výnos
824,9 CZK	1 000,71 CZK (0,01 x 100 071)	1 008,959 CZK (0,01 x 100 895,9)	0	-1 184,769 CZK

Zdroj: vlastní zpracování

6 PŘÍNOSY PRO INVESTORY A VLASTNÍ DOPORUČENÍ

Jak můžeme vidět v předchozím modelovém příkladu, investor generoval ztrátu. Důvodů může být hned několik. Pro zlepšení výsledku investice jsou navrženy následující možnosti.

Prvním doporučením je zvážit situaci prodeje akcií. V modelovém příkladu je navrhováno prodat výnosové akcie, kterými byly akcie společností CETV a PLG. U ztrátových akcií, kterými byly akcie společnosti STOCK a UNIPETROL, je doporučeno dané tituly držet, sledovat pečlivě vývoj kurzu akcií a vyčkávat, až se situace daných titulů zlepší a stanou se pro investora ziskovými nebo případně méně ztrátovými do doby prodeje.

Druhým doporučením je snížit celkové riziko. Můžeme tak učinit například větší diverzifikací portfolia. Investor své portfolio diverzifikoval tím, že neinvestoval pouze do jedné společnosti na BCPP, ale celkem do čtyř. Investor by měl dále pokračovat v sestavování portfolií a diverzifikaci rizika a měl by pravidelně některé tituly obměnit za jiné investice, nejen za akcie (investovat do nemovitostí, komodit, netradičních investic, ...). Pro snížení rizika může využít i méně rizikových investic, jako jsou například spořicí účty nebo termínované vklady. Ty mu mohou pomoci vyrovnat případné ztráty. Snížit celkové riziko může také dostatečnou délkou investice. Obecně se tvrdí, že dlouhodobá investice přináší nižší riziko, jelikož při delší době se může horší období zprůměrovat s lepšími a výsledek investice nebude pro investora tak špatný.

Akciové společnosti mají ze zákona povinnost pravidelně zveřejňovat informace o stavu hospodaření. Třetím doporučením pro investora tedy je sledovat výsledky hospodaření společnosti před tím, než se do akcií dané společnosti rozhodne investovat. Lepší se výsledky hospodaření mohou znamenat v budoucnu růst kurzu akcií, a mohou mu tak pomoci vyhnout se v budoucnu ztrátovým investicím.

Posledním doporučením je využít služeb obchodníka s cennými papíry registrovaného u ČNB. Existuje mnoho brokerů, kteří se od sebe liší jak nabízenými službami, tak i ceníky. Poplatky, které případnou právě obchodníkům s cennými papíry, mohou výrazně ovlivnit celkový výsledek investice.

ZÁVĚR

Investice do akcií jsou spojeny s možností vysokého výnosu, ale i s vyšší mírou rizika. Vidina zisku by neměla být pro investora prioritou, měl by klasifikovat i možná rizika, která mohou nastat. Doporučuje se, aby investor neinvestoval veškeré finanční prostředky pouze do jednoho investičního instrumentu. Měl by vytvářet investiční portfolia a co nejlépe je diverzifikovat, aby snížil investiční riziko. V dnešní době trhy významně ovlivňují globální procesy, které přispívají k nestálosti finančních trhů.

Práce se zabývala investováním do vybraných cenných papírů včetně určení přínosu pro investory. Konkrétně se jednalo o akcie čtyř společností bez nároku na dividendu obchodovaných na Burze cenných papírů Praha.

Praktická část se zabývala již samotným investováním do akcií společností CETV, PLG, STOCK a UNIPETROL. Nejprve byly společnosti stručně představeny. Bylo zjištěno, že zmíněné společnosti mají převážně odlišné předměty podnikání. Z pohledu předmětu podnikání jsou si blízké pouze společnosti PLG a STOCK, které se věnují z velké části prodeji alkoholických nápojů. Dále byla provedena komparace zvolených údajů společností na Burze cenných papírů Praha. Byly srovnávány údaje, jako jsou například kód ISIN, zahajovací cena, zahájení obchodování na BCPP, druh investičního instrumentu nebo podoba cenného papíru.

Závěr praktické části byl věnován modelovému příkladu, ve kterém investor investoval sumu finančních prostředků do akcií zvolených společností. Nejlepší výsledek investor zaznamenal u společnosti CETV, kde hrubý kapitálový výnos činil 6 213,5 CZK. Naopak nejhůře byla hodnocena investice do akcií společnosti STOCK, kde byla zaznamenána nejvyšší ztráta, která činila -5 838,3 CZK. Investor inkasuje výnos v čisté výši, proto bylo třeba vypočítat i čistý kapitálový výnos investice. Po odečtu celkových poplatků a daně dosáhl záporného čistého kapitálového výnosu ve výši -1 184,769 CZK. Investor tak dosáhl při tomto realizovaném investičním záměru ztráty peněžních prostředků.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Akcie online: informace pro vaše úspěšné investice. [online]. [cit. 2014-11-14]. Dostupné z: <http://www.akcie.cz/radce-investora/investice-zaklady/dividendy/>
- [2] BBH: Bulletin BBH: Rekodifikace: Cenné papíry a smlouvy o cenných papírech. [online]. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.bbh.cz/files/bulletin/bbh-bulletin-cenne-papiry-cerven-2013.pdf>
- [3] BCPP: Burza cenných papírů Praha [online]. Dostupné z: <http://www.bcpp.cz/>
- [4] CDCP: Centrální depozitář cenných papírů. [online]. [cit. 2014-11-14]. Dostupné z: <http://www.centraldepository.cz/index.php/cz/>
- [5] CME: Central European Media Enterprises: Company Overview. [online]. [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: <http://www.cetv-net.com/en/about-cme/company-overview.shtml>
- [6] Česká Republika. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník [online]. In: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcanzak/cast1.aspx> [cit. 2014-11-18]
- [7] Česká Republika. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích [online]. In: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchodni-korporace/cast1h5d3.aspx> [cit. 2014-11-18]
- [8] Česká Republika. Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu [online]. In: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/podnikani-na-kapitalovem-trhu/cast2.aspx#par5> [cit. 2014-11-14]
- [9] EasyInvest: Riziko, výnos, likvidita. [online]. [cit. 2014-11-17]. Dostupné z: <http://www.easyinvest.cz/riziko-vynos-likvidita/>
- [10] FINEZ: Investment management. [online]. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.finez.cz/odborne-clanky/jak-investovat/diverzifikace-a-efektivni-investovani/>
- [11] Fio banka: Změny související se zavedením nového obchodního systému na BCPP - Xetra® Praha. [online]. [cit. 2014-11-20]. Dostupné z: <http://www.centraldepository.cz/index.php/cz/tiskove-centrum/novinky-a-tiskove-zpravy/185-novy-ucastnik-centralniho-depozitare>
- [12] Interní zdroj společnosti FIO, a.s., seminář ze dne 10. 11. 2014
- [13] Investiční web. [online]. [cit. 2014-11-27]. Dostupné z: <http://www.investicniweb.cz/>

- [14] KOTÁSEK, Josef a kol. *Kurs obchodního práva: právo cenných papírů*. 5. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, xxviii, 419 s. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 978-807-1794-547.
- [15] Novotný, J. Investování do reálných a finančních investic. Mezinárodní vědecká konference – Hradecké ekonomické dny 2014. Sborník recenzovaných příspěvků – Díl II. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. 469 s. ISBN 978-80-7435-367-3
- [16] Patria online. [online]. [cit. 2014-11-17]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/>
- [17] PAVLÁT, Vladislav. *Globální finanční trhy*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2013, 216 s. Edice EUPRESS. ISBN 978-80-7408-076-0.
- [18] Penize.cz: Firmy pražské burzy očima Klubu investorů: CME. [online]. [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/burza-cennych-papiru-praha/254006-firmy-prazske-burzy-ocima-klubu-investoru-cme>
- [19] Pivovary Lobkowicz. [online]. [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.pivovary-lobkowicz-group.com/en>
- [20] Quote.cz: Burzovní index. [online]. [cit. 2014-11-28]. Dostupné z: <http://www.quote.cz/slovník/460-burzovni-index>
- [21] REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 3., rozš. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2011, 689 s. Ekonomie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-128-3.
- [22] RM-SYSTÉM: Česká burza cenných papírů. [online]. [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: <http://www.rmsystem.cz/spolecnost/zakladni-informace>
- [23] SIEGEL, Jeremy. *Investice do akcií: běh na dlouhou trať*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 296 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-3860-4.
- [24] Stock Spirits Group. [online]. [cit. 2015-01-08]. Dostupné z: <http://www.stockspirits.com/>
- [25] SYROVÝ, Petr. *Investování pro začátečníky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 105 s. ISBN 80-247-1366-7.
- [26] ŠTÝBR, D. a kol. *Začínáme investovat a obchodovat na kapitálových trzích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 160 s. ISBN 978-80-247-3648-8.
- [27] Unipetrol: Profil skupiny Unipetrol. [online]. [cit. 2015-01-08]. Dostupné z: http://www.unipetrol.cz/cs/ONas/Documents/profil_spolecnosti_11_2011.pdf

- [28] VESELÁ, Jitka. *Investování na kapitálových trzích*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 792 s. ISBN 978-80-7357-647-9.
- [29] *Zákony v kapse.cz: Průvodce novým právem 2014*. [online]. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://zakonyvkapse.cz/ptate-se-uprava-cennych-papiru-po-1-1-2014/>